

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések; budapesti napló; időjárás; magyar játékszin; 's a t.); a' M. Chronicle részletes nyilatkozása a' magyar angol gabnakereskedésről; különféle; székes-fehérvári szüzet; juhászok év napja; 's a t.; gazdasági egyesület; 's a t.) Amerika. Portugália. Spanyolország (Cabrerát királynak kiáltják ki; a' cortesválasztmány a' szabadítékok mellett nyilatkozik; 's a t.) Anglia (Macaulay ha-minister; Montreal a' katonai törvény alól fölmentve; a' nemzeti gyűlés eloszlott; 's a t.) Franciaország (részletek d. Carlos utazásáról; d. Carlos Bourgesban; a' mansi hatósági tanács fölölzlatva; 's a t.) Törökország (Hesz vezérőrnagy és Zichy-Ferraris Viktor gr. a' török fővárosban; 's a t.) Belgium. Németország. Schweiz. Oroszország.

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HIREK. Pozsony, oct. 8án: A' KK és RRnek tegnapi országgyűlésében két főrendi válasz olvastatott fel: 1) a' k. k. előadások 2dik pontja iránti második üzenetre; 2) a' Pesten épített szándékolt országház tervének 's az ehhez tartozó adatoknak előterjesztése tárgyában. Ez utóbbi válaszban a' Főrendek értesítik a' KK. és RRt, mikép Ő cs. k. főhercegsége az illető üzenet következtében a' FőRRnek k. kinyilatkoztatni méltóztatott, hogy az épített szándékolt országház iránti tervek' készítésével 's az ide szolgáló adatok' összeszedésével a' mult Országgyűlés eloslása után olly személyeket, kiknek ügyessége a' czél elérhetését reményllette, megbizni kegyeskedett; ezek befejeztése azonban Ő cs. kir. főhercegségének közbejött súlyos betegsége 's ennek következtében egészségének helyreállítása okáért történt utazásai miatt mindez ideig hátráltatott legyen; mindazáltal mihelyt a' kérdéses tervek és adatok elkészülve 's megszerezve lesznek, azokat Ő cs. kir. főhercegsége az országos RRnek kegy. előterjesztendi. — Továbbá ezen ülés többi részét, a' maít pedig egészen, a' mult Országgyűlésen alkotott urbéri törvények czélszerű módosítását illető kerületi munkálat tárgyalatása foglalja el.

Pozsony, oct. 4ikén: Mintegy 70 fáklya fényárasztó környezetében éji zene tartaték tegnapi viradó éji 11 órakor nagy számú fiatalok 's néző közönség sereglete közben, névnap megítisztelesül Zala nagyérdemű követének, ki bármilly véleményosztályt is önkénytelen tiszteletr ragad, magához mindig hü alaposágával 's egyeneslelkűségével. Messze vinne az estvélyi ünnepiség részleteinek leírása, csak azezt méltányosan történetnek bizonyító azon körülményt említem meg, mi szerint Deak Ferencz a' mai kerületi ülésben szívatólag üdvözölték meg Palóczy borsodmegyei 's Andrássy esztergommegei követ urak, mint kerületi elnökök, által. — Ma este a' ligetben egy kis örömvilágításnak kell vala lennie tűzjátékkal összekapcsolatva; az első, t. i. a' világitást azonban már a' készülétek megtétele után abban kelle hagyni, 's csupán a' tűzjáték ment véghez.

Budapesti napló. Nádorunk Ő cs. kir. fhsége f. hó 6ikán leányával, Hermine fhnővel, legjobb egészségben Alesüt felé Pozsonyba utazott. — Budai hegyeinken és a' pesti kőbányában bevezék a' szüretet. A' termés mindenütt megfelelt a' várakozásnak, 's némely helyeken négyszerre jobban fizetett a' szőlő, mint tavaly 's e' mellett minőséggel is elégteltek a' természetök. Az egész szüret alatt legkedvezőbb időjárat uralkodék, 's még most is olly kellemesek napjaink, hogy nyári öltözetben is járhatni minden veszély nélkül, míg tavaly octob. 9—10ikén már nagyobb részint meg kelle kezdeni a' fűtést. E' napokban tűz támadott egy hajón, mellyen más utasokon kívül színésztársaság is volt, melly Bécsből a' pécsi újszínházba utazik. Gyors és czélszerű segély megmente a' hajót, 's a' pusztító elemnek egy ember sem lón áldoztatja. — A' budapesti hangászegyesület kormányzó biztossága közre boesátá 1839re szóló jelenését, mellyből kiemelendő, mikép az 1839iki hangászati évben, a' multhoz képesta' fizető tagok száma szaporodott, mit leginkább Festetics Leó gr. egyesületi elnök és Matray József buzgó törekvésinek tulajdoníthatni. A' gyantagok száma összesen 293ra ment. Az egyesület kezdetétől fogva begyűlt alappénzeket (1579 ft. 44 kr. pöbén), miket eddig szükséges tárgyak bevásárlására volt kénytelen fordítani az egyesület, lassankint az alappénztárnak vissza fogja fizetni a' társulat. E' czél minél előbbi elérésire már is 300 pö forinton statuskötelezvényt vásárolt az egyesület. Az ennekis, cola ugyan e' jelentés szerint rövid idő mulva meg fog nyíttatni, miután már eddig is meglehetősen pénzmennyiséggel gyümölcsözőtt az aláírás. Ez e' egyesületi bevételek 2109 ft. 43 krra mentek pöbén, a' költségek pedig 1782 ft. 5 krra, 's így a' pénztárban maradt 327 ft. 38 kr. pöbén. — Nemzeti színpadunkon f. hó 5ikén „Fra Diavolo“ adaték, ez este Pücker-Muskau hg arab és ethiopiai kísérőjével megjelent színházunkban, 's huzamosb ideig minden szem csak páholyán függött; 6ikán „Griseldis“, Czelesztin, Percival szerepében, mint vendég lépett föl; 7ikén „Napló“ és „I igeti kastély“ (Czelesztin — házügyelő), Sikán „Kalapos és harisnyataka“; 9ikén „Pesti pajkos jurista“; 10kén 3szor bérszűnettel Sátorfy jutalmára „Borgia Lucretia“ dalmü; 11kén „Lear király“ szomorú játék 5 felv., Czelesztin mint vendég; néhány nap óta játékszini czeduláink az új írás mód szerint nyomtatnak, hiányjelek 's e után z bőtü nélkül. Szentpétery néhány nap mulva a' már egyszer tetszéssel adatott „Ludas Matyit“ hozatja ismét színpadra jutalomjátékaul. — Trattner-Károlyi könyvműhelyben, elhagyta a' sajtót „Publius Ovidius Naso levelei vagy pontusi elegiái. IV könyv. Fordította Egyed Antal, a' magy. tud. társaság tagja.“ E' könyv 30 pö kron kapható Eggenberger József és fia pesti könyvkereskedőnél. —

(A' M. Chronicle részletes nyilatkozata az angol-magyar gabnakereskedésről.) Azon pillanatban, midőn a' s ilány aratási siker Anglia több résziben legigazságosb aggályra szolgáltat a' lkalmat 's egyszersmind nyomosabbá teszi az ujonnan szönyegre jutandó gabnatörvény elleni izgatást,

egy ferfi szólalt meg a' M. Chronicle legközelebbi számaiban, kinek, hosszas tartózkodása alatt az európai szárazföldön, elég alkalma volt a' kereskedés és ipar minden ágával tökéletesen megismerkedni, és igen helyesül vitatja azon nagy hasznót, melly az angol-ausztriai kereskedési szerződésből különösen a' magyar gabnabehozásra nézve származhatik. Ámbár majd egész Európában kedvező sikerü volt ez évben az aratás, az értekező véleménye szerint még sem tanácsos Angliának magát csupán szokott áruhelyeire biznia, mert azon lázas ingerültség, melly mult évben rögtön magosra rugtató a' gabnaárt, könnyen azon kellemetlen következményt szülhetné, hogy Anglia nem kapna olly nagy mennyiséget, mellyre a' rosz termés következtében szüksége van. Az olasz, hollandi 's belga kikötőkben csak igen kevés gabna van kivitelre készen 's nagyobb szükség esetén Danzigból és Odesszából szállítatnak tetemesb mennyiségeket a' nevezett kikötőkben raktárakkal bíró kereskedők. A' trieszti és fiemei kikötők lényeges kivétel gyanánt tekintendők. Fiume csak mintegy 15 mérföldnyire fekszik hajózható folyamtól, melly által Európa legtermékenyebb tartományával, Magyarországgal, kapcsolatban áll. E' két pont közt két igen jeles országot találunk, 's Fiume és Trieszt általjában azzal győzik meg elsősegi tekintetben Danzigot és Odesszát, hogy igen közel fekszenek azon országhoz, mellyből szállítványokra van szükségök. E' körülmény gátolja, hogy a' gabnakereskedők nem gyakorolhatnak kártékony befolyást a' gabnaára, míg nagy mennyiségeket, ha kivántatják, legrövidebb idő alatt szállíthatni oda. A' danzigi gabnaár tíz évi jegyzékből kiviláglik, miszerint ott igen észrevehető volt az ingadozás, noha a' felső Vistula melletti vásárokon alig lelete változást tapasztalni a' gabnaár állásiban. A' tiszavidéki sikon jelenleg uralkodó kereskedési rendszer mellett maga a' földművelő üzi a' gabnakereskedést. Azon vidék déli része, mellynek a' Duna és Tisza szabnak határt, a' Bánságot képezi, melly Angliában is nagyra becsült tisztabuzát terem. Bánságban valamint a' légmérsék, ugy a' föld is legnagyobb mértékben kedvező a' gabnatermesztésre. Mivel azonban az általános bőség miatt nem igen keresik azon tájakon a' gabnát, tehát a' föld nagyobb részét juhlegelőkül használják; mindazáltal ha félbenschakasztás nélkül divatoznék a' gabnakiszállítás, ugy Magyarország ezen egy része is képes lenne egészen kielégíteni Anglia mindenkori szükségét. A' mostani körülmények közt annál kedvezőbb Angliára nézve a' bőség e' forrása, mivel ez még a' teli gatlások előtt partvidékre szállíthatja a' gabnát, 's olly kikötőkkel van kapcsolatban, mellyek egész éven át nyitvák. Más nem olly nagy kiterjedésű, de szinte rendkívül termékeny vidék az előbbtől nyugat felé, a' Duna és Dráva közt fekszik. Magyarország hajózható folyamai két utat nyitnak kivitelre e' tájaknak, az első a' Duna által Galacz felé, a' másikat pedig a' Szávan, melly a' Dunába ömlik és egészen Horvátországig hajózható, melly kényelmes szárazföldi út által van kapcsolatban az adriai tengerrel; Galacz, melly majlandi szerződés által biztosítva van a' Duna torkolatánál meglepült oroszok fenyegetett avatkozása ellen, majd egész év alatt nyitva áll a' kereskedésnek; az adriai tenger kikötőji mindazáltal szinte nyitvák 's e' mellett közelebb levén a' gabnatermő vidékekhez, olesőbb áron eszközölhetik a' szállítást. Nagy figyelmet érdemel még azon körülmény is, miszerint e' kikötők helyzete rendkívül kedvező lenne azon esetre, ha ellenséges bonyolódások el találnák az angol kereskedés előtt zárni a' dardanellákat. E' kikötők egyébiránt mindenek fölött hajózható folyamokkali összeköttetésök miatt kitünőleg fontosak Angliára nézve. Kora tél ugyan elzárhatja a' balti tengert, mielőtt az angliai aratás sikerét tudni lehetne, 's ha ez kellemetlen, ugy lehetlenné válik a' beszállítás, melly britt vásárokon a' nyereszkedési vágyat elnyomván, minden kellemetlen következményt 's aggályt elháríthatna. Ha pedig hosszas tavaszi derek emésztenek föl Anglia raktárainak tartalmát, ugy abból mulhatlan hasonló zavarok támadnának. Háboru Russziával végre kizárná az angol hajokat az orosz kikötőkben, mellyek eddig szük években legtetemesb segélyforrássul szolgáltak. Ezen esetekben minden zavarból kimenekhetik Anglia az angol-ausztriai kereskedési szerződés által. A' Tisza, melly Magyarország dús alvidékeit öntözi, majd egész hosszában hajózható, 's felső részében a' Kárpátok éjszaki konyulatát követi, melly Galicziától választja el Magyarországot. E' hegyseget több ponton jó utak metszik keresztül, és szükség esetén a' termékeny Galicziát is összeköttetésbe lehetne hozni a' Tiszával 's Dunával, és Podólia szép buzáját ez uton szinte ki lehetne szállítani. Stry Galicziában épen annyira van Danzigtól, mint az adriai tengerrel, azon különbséggel, hogy az egyik út egészen ausztriai birtokon vezet keresztül, míg a' másik orosz és porosz birtokot érint. A' kárpáti út nem hosszabb annál, mellyen a' podóliai gabnát Jaroslawba szállítják. Danzigba küldetés végett, 's ezt leginkább azon földművelők szokták használni, kik Magyarország éjszakkéleti hegyvidékeit lengyel gabnával látják el. A' Tiszán már huzamosb idő óta rendes hajózás van divatban, 's leginkább sószállításra használja azt a' kormány Magyarország éjszaki részéből a' Duna, Száva és Dráva melletti raktárakba. E' szerint tehát leg-tökéleteseb összeköttetés létezik Lengyelországgal és az adriai tengerrel,

mellyet Anglia javára minden pillanatban használni lehetne. Minden ilyen nemű kereskedési vállalatnál azonban mindenképp előtte arra szükség ügyelni, hogy az angol vámrendszer különös álláspontjánál fogva nem létezhetik sehol olyan jó rendelkezés, melly tetemes mellékköltségeket ne tenne szükségessé, midőn hirtelen, minden előkészület nélkül, nagyobb mennyiségek kívántatnak. E' kedvetlen körülményt leginkább úgy lehetne kikerülni, ha a' vevő egyenesen a' földművelőkhez fordulna s legkedvezőbb alkalom szerint maga eszközölné a' szállítást az illető folyamon. Ilyen nemű vásárlásokat ősz elején kellene tenni, s ha távolabb tartományokban történik a' vásárlás, még téli hó előtt lehetne véghez vinni a' szállítást a' Kárpáteken keresztül. Tisza mellett Szeged és Szolnok, Dunánál Pétervárad és Ujvidék, Szávánál Sziszek, Dráva mellett pedig Eszék szolgáltató raktárakul. E' mellett kézművári cikkeire nézve is rendkívül sokat nyerne Anglia, mert a' tetemes kivitel, melly építőfára és kenderre is kiterjedne, annyira emelné Magyarország lakosainak jólétét, hogy több olyan szükség kielégítésre is képesek lennének, miről most nem is álmodhatunk. Fő dolog pedig az, hogy e' szerint kereskedési tekintetben meglehetősen függetlenné tenné magát Russziától Anglia. Nem vonhatni kétségbe, mikép Ausztria, melly oly baráti megelégedéssel fogadja Anglia ajánlatát szabadalmú kereskedési rendszeralapításra Európában, örvendő szemlélné az angol vállalkozási szellem és pénz Magyarország dús részeihez folyamodását. Ebből sokkal nagyobb hasznot húzhatna Anglia, mint Poroszország és a' német vámszövetség bármely kedvezményiből. Németország egy részének terméketlensége s a' másoknak rendkívüli népessége miatt ez oldalról rossz termés esetén semmi segílyt nem várhat Anglia. Altaljában pedig a' majlandi szerződés nemcsak Magyarország gazdag téreit nyitja meg Angliának, hanem egyszersmind Moldvát és Havasalföldet is s nem kell felelni, hogy e' két fejdelemséget tekinthetni a' dardanellák valódi kulcsának.

Alólírt egész bizonyossággal jelenti a' t. közönségnek, miszerint a' gazdasági kalendarium e' hónapban mulhatlanul meg fog jelenni, miután nagy része a' sajtót el is hagyá. Legyen szabad ez alkalommal előleg s röviden előszámolni a' már nyomtatott résznek tartalmát. Bevezetés: az időjövendőlésről és vezér esillagokról, naprendszerünkről, naptári számítások s a' t. következik a' naptár, havonkénti időjövendelési jegyzetekkel. Ezt követi előszó gyanánt 1) a' magyar gazdasági egyesület ismertetése. 2) Annak fejtegetése, hogy az, ki mindenben csak a' régihez ragaszkodik, vagyonbeli gyarapodásában, sőt egyebekben is elmarad, s hogy 3) olvasnunk kell, s tudományunkat könyvekből merített hasznos ismértekkel is gyarapítani, ha gazdagodni akarunk. 4) Ugar-mívelésről. 5) Különböző gazdasági műszerek ismertetése közhelyomott ábrákkal. 6) A' tengeri (kukorica) mint takarmány-növény. 7) Minden hárm esekély gazdaságnál is szükséges egy házi veteményes kert, ennek felosztása ábrázolórajzzal. 8) Mint kell gyümölcsfákat magról nevelni. 9) Mint kell a' földet vetemények alá jól elkészíteni. 10) A' veteménymagnak csirázó tehetsége, — több vetemény fajok róvatos lejárásával. 11) Természet tudományi naptár (Tarczy Lajos természettani oktató urtól), mellyben havonkénti népszerű cikkekkel követező tünemények ismertetnek meg u. m. meleg, hideg, jég, hó, víz, pára, gőz, felhő, szél, harmat, dör, szivárvány, égiháboru, jégeső, déli báb, hajnal, égi udvarok, tűzgömbök, éjszakai fény. 12) Arany szabályok kezdő gazdák számára. Az egész 9 ivayilesz negyedrétben csinos borítékba kötve, s ára csak két ezüst garas. Kőlt Pesten october 10én 1839. Kaeskovics Lajos s. k. szerkesztő.

S z e k e s - F e h é r v á r, oct. 7én: Vig szüreti napjaink bevégezzék, a' termés mennyisége közepességét érvény, kétszer haladja meg a' tavalyi általában; minősége legkiválóbb. Szép magyar hazánkban kevés szőlőtermő vidék dicsekedhet hasonló vig szürettel, mint a' mienk kies terjedésű szőlőhegyünkön, melly pompásan díszlik számos csintéles épületével félszáz év távolságban a' várostul. Mivel lakosink ohajtva várják e' napokat, és áldozatos készüléteket szünek a' szives vendégszeretet ünneplésére; a' barátság nyomas karokkal öleli akkor kedves vendégeit, és tehetsége szerint nyújt azoknak éledeletet. A' még szokatlant igen kedvesen érdeklő e' minden felől hangzó újság özöne, a' városból ide összpontosított életzaj, és az öröm-gyönyörrel párosított szorgalom. E' szüret neme régi változhatlan szokása lakosainknak, és statisztikai vezetességre emeltetést érdemel. A' megyebeli juhászok szokott ünnepe is nevelé ez időszak jelenetét érdekli, kik ősi szokásaiknál fogva sz. Mihály napján szegődésüket végezték sereglenek össze Sz. Fehérvárra, hol pár napot zajos mulatsággal töltönek. A' ns megye szoros rendeletei és a' város szorgalmas örködése következtében ez alkalommal közölték és általuk veszélyes kikapongás nem történt, számok is (400 körül) szokottnál tetemesül kisebb levén; de korlátozást érdemel még a' városba való bejövetelek, és eltávozásuk, mellyek — mintha lidé czekekkel és repülő kigyókkal volna telve a' lég — a' jó érzést igen sértő kurjongatással, és fűtyölésekkel történnek; melly jelenet valóban sokat von le a' szép város díszéből. Dicsérettel említhetjük azonban, hogy a' részökre mondott díszmisen józan fővel, és illő öltözetben jelentek meg; sőt szívet ébresztő jelenet vala, midőn a' puszták e' fia, meghatva az egyházi pompa és zene által, áldozattalra komoly ájtatossággal lépdelték égő gyertyáikkal az oltár körül. — El nem mellőzhetjük ez alkalommal a' haladás egy különös példáját a' magyar közönséggel tudatni, annyival inkább, mivel ez világba törekvő ifjainknak igen méltányos s komoly megfontolásra adandó alkalmat. S. J. érdemekkel koszoruzott előbbkelő városi tisztviselőnk fia, Béla, a' törvényes pályára minden iskolát véggezzén, mint eskütt jegyzője a' kir. táblának már két évig fogantatott iparkodott szellemi kiművelődésén; érzé az ugynevezett díszes országokban a' nagy csődületet és azok nehézségeit, követve régi hajlamát, és győzve sok lelki erővel az előítéleteken, támasgra adta magát. Így ő is lerontá azon előítéletet, melly szerint a' művelt polgárhoz illetlen a' mesterség űzése, és utat nyitott ifjabb polgárainknak boldogulhatóság tágas mezéjére. Vajha jókorabb kezdének a' szülők világos szemmel gyermekeik rendelkezéseket nézni, mint midőn már késő! Bár utánzásra buzdítva sokat e' jeles példa! csak akkor haladunk sikerrel szellemi jólétünk eszközlésiben, ha a' művészség és mesterség nem kontár, hanem felvilágosodott, és szilárd lelki tulajdonokkal ellátott honfittársaink kezei között fog képeztetni; csak ez úton emelkednek érdemök valódi polgárra a' mesterségek, és csak akkor leundek, nemzetünk legnagyobb hasznára, a' becsültetés egyenlő arányában minden statusunk. S. B. ur már két évet töltött el mestersége tanulásában Budán Thomann timárnál a' Vizi-városban, tovább kiképeztetése tekintetéből jelenleg Temesvárra, később külföldre utazand. Mi szerencsét kívánunk a' derék ifjúnak zordon, de szép pályáján. —

KÜLÖNFÉLE: Több hazánkba társaságba lépven, löverseny szándékoznak tartani Pozsonyban ez évi octob. 27én, mellyre több egyes honfi kész fogadásból eredett versenydíj leand kitéve. Föltételek e' versenyre követezők: Futhat ausztriai birodalomban nemzett minden ló. Teher, mint a' bécsi Biel-stakesben. A' Ká-

rolyi-tétverseny, a' Biel-stakes, a' bécsi 200 aranyos díj, a' nemzeti díj és az asszonyosságok pályadíja nyerteséi 1 1/2 ang. mértőlre 5 fonttal többet. Tét 20 arany, fele bánat. Mind a' díjak mind a' tétösznek egy negyede a' második lóé. A' megvívandó díj 5 évre alapított meg, s máris 150 aranyra rug. Kinek kedve van gyepre szállni, jelentse be lovát Lex Ferencznel, a' versenyzés titoknokánál, october 15éig, Halászpiacon K ó s z e g h y - házban. — Fiume, sept. 30án: Egyhanguságunkban, mellybe különösen pár hónap óta sülyedt különben sem fölötté élvezetdús társalgási életünk, kedves tünemény volt sz. Mihály estéje. Antonio Bindocci da Siena, kinek híre Európa nagy részét befutotta már, s kit a' magyar olvasó közönség is már két év óta ismer, körünkben van, s tegnap este a' városi tágas színházban rögtönköltészi academiát adott, melly a' költés barátainak ritka élvezetet nyújtott. — Kalocsa oct. 5én: Tegnap délután a' végső szentségeket példás buzgósággal fölvevén, jobb létre szenderült Thueguth Venczel, a' kalocsai főkapitán olvasó kanonokja, számtalan szegénynek, és szülőkölődőnek, kiknek leginkább titokban vala jöltevé atyjok, bus fájalmára, egy évig, s néhány hónapig tartott súlyos betegség után, élete 72ik esztendejében. A' boldogultnak, ki a' keresztyéni s papi erkölcsök jeles példánya volt, áldásban fog tartatni boldog emlékezete! — Agordoban, Belluno mellett a' velencei királyságban, Mohs Fridrik es. kir. bányászatanácsos f. e. sept. 29ikén 35 éviben súlyos szenvedés után elhunyt. A' tudomány hatalmas támaszát veszítette benne, ország s emberiség pedig lelkes polgárral lón szegényebb. — Pestmegyei Szecső helységben Czillinger helybeli tisztviselő oly sárga dinnyét termesztett ez évben, mellynek hossza 2 láb 9 hüvelyk, körülete 3 láb s 6 hüvelyk s nehézsége 52 font vala; izé mindazáltal nem igen édesnek tapasztalák. — Szadagorában sept. 10ikén vevé kezdetét a' baromvásár, mellyen összesen 11 ezer darab szarvasmarha volt eladásra kitéve, noha Moldvából az 5 napi vesztegzár miatt sem tehén, sem ökör nem érkezék a' vásárra. Egy ökör 14—16 aranyon kelt, hizott tehén párja pedig 150—160 váltó forintot. A' majd általános silány termés miatt a' gabnár meglehetősen emelkedék. Hajdina és tengeri rozsol fizet, s még a' burgonya sem nagy reményekkel kecsgetti a' termesztőket, mert jelenleg még igen apró s az őszi derek előtt hajosan fog tetemesül nagyobbulhatni. — A' frankfurti őszi vásár márnagyobb részint egészen be van végezve s az idegen vevők jobbadán a' lipcei mihálynap sokadalomra költöztek. Altalányosan tekintve e' vásárt a' közelebbi multhoz képest nem mondhatni rosznak. Minden kézművári téli cikkek jó kelete volt, különösen pedig a' gyapjuszövetek és merinokelmék majd mind elkeltek. A' kikészített bőrt két helybeli kereskedő mind megvásárlá, elannyira, hogy az idegen vargák, szijgyártók stb. nem is kaptak nyers anyagot mesterségükhöz. Vásznot oly nagy mennyiségben hoztak e' vásárra, hogy természetesen nem igen dicsekedhetik a' sükert az eladók. Gyapjuból is annyit hoztak, hogy az elkelt mennyiség nem felellente meg tökéletesen a' várakozásnak. — E nyed, oct. 4én: Az iteni ref. főiskolában a' szüreti szünnapok még e' hónap elején megkezdettek, az ifjuság között kiűtött himlő miatt. A' skarlát, azt hisszük, az iskola eloszlásával megszűnik, mert városi beteg egy sincs, collegista van 8 skarlát-himlőben, 2 holyagosban. A' két utóbbi veszedelmesül beteg, s ez annyival nevezeteseb, mivel tudatik, hogy be voltak olta s jó himlőjök volt. — Gőd, oct. 12én: A' mostani vásárra 6471 d. ökör, 252 d. bival, 3902 d. tehén, s így összesen 10625 d. hizott szarvasmarha s 483 hizott üri hajtatt. Magyar ökör kevés számmal jelent meg, mivel mind a' marhadó, mind a' nagy szárazság, és hőség a' hizalást rendkívül akadályoztatták. Mindez ellenére a' vevők a' vásár első napjaiban illendő alkúba boesátkozni nem akartak s csak később szakadt meg a' marhár; egy pár jó magyar ökör kelt 310—320 v. fton s így mintegy 10 pCenttel olcsóbban, mint pár hónap előtt a' vidéki vásárokon.

A m e r i k a

Ujyork, aug. 26kán: Arkanzasban a' csirokizek között véres harcok történtek; ez indiánok egyik része elégtelenségét nyilvánítja az egyesült statusokkal kötött szerződés felett birtokátengedés miatt. Már jun. 30ki nemzeti gyűlésökben heves vitára keltek, jul. 28dikán pedig véres harcokkal végződék a' viszály, mellyben mindkét párt főnökén kívül több százan eltűntek veszték. Galvestrei aug. 7diki levelek szerint a' csirokizek Texasban e' republica csapattal két csatát vesztenek az ugynevezett veres tartományban, Nacogdotesz közelében. A' második csatában, melly jul. 21én ment véghez, az indiánok közül 3—500 maradt csatátéren és sebesült meg. —

P o r t u g á l i a

(Migneli összeesküvés.) A' Times Lissabonbul, sept. 16árul követező híreket közöl: „Migneli összeesküvés fölfedezése, melly az egész birodalomban el van ávozva, foglalkodtatja leginkább a' kormány figyelmét, valamint a' kiváncsiak tömegét is. Az összeesküvést a' körülmények nevezetes összevágása által fedezék fel; először is egy irat által, mellyet guerilla fogolynál találtak; utóbb levélnyaláb által, melly hatósági örök kezébe jutott. A' nyaláb levelezést foglalt magában, melly az említett irat foglalatát valósítá s elágazott összeesküvés tervet fedeze föl. D. Antonio de Albuquerque gazdag bragai földesurat, s Anadia grófnő rokonát, alapos gyanu terhelé, hogy ő az összeesküvés főnöke; már fogságban is ül. Más két személy elfogatására is parancs van kiadva, kik megszöktek, s mint hiszik, Quintában Braga mellett rejteznek. A' tervről körülményesen nem szólhatni, annyit bizonyos, hogy az éjszaki tartományok lakosi közül sokan be voltak avatva, hogy rég óta török rajta fejöket, s ha a' szándék megéri, komoly következményeket vont volna maga után. — A' ministerség majd feloszlik, Manuel Antonio de Carvalho pénzügyminister ugyanis benyújtván lemondását, a' királyné elfogadja; azonban a' kabinetelnök általván azon nehézséget, melly e' tárcza-betöltéssel párosul, melly miatt a' kabinet is kénytelen feloszlani, rábeszélé a' pénzügyministert, hogy venné vissza tárczáját. —

S p a n y o l o r s z á g

(Cabrerát királynak kiáltják ki. A' cortes-választmány a' szabadtékok mellett nyilatkozik. Elegy.) Alig veszték el királyukat a' carlosiak s már más támad föl helyette. Bosque carlosi pártvezer ugyanis Aragoniában fényes ünnepélyel Aragonia, Catalonia és Valencia királyává kiáltá ki Cabrerát, noha ugy látszik, hogy ez új fejdelem sem igen merészel már birodalomban tartózkodni, mert sept. 17ikén Torralbában volt Cuenca mellett, s közelében Arevalo és Forcadell táboroztak. Balma-cuda és Polo folyvást szokás szerint űzik rablásikat Guadalaxara tartományban, honnan számos gazdag hölgyet raboltak el, hogy váltságdíjt esikarhassanak övéiktől. Madridba naponként érkeznek carlospártiak,

kik egész készséggel hódolnak az alkotmánynak. — A' cortesválasztmány igen tulnyomó többséggel a' szabadítékok helybenhagyása mellett nyilatkozik, ámbár Arguelles, mindent elkövetve megtagadásuk kieszközlésére. — A' baszk tartományokban már csupán néhány csekély jelentőségű guerilla csapat áll fegyverben, miket könnyen széllyel fog riaszhatni az alkotmányos haderő. — Sept. 23án Segara elfoglalá st. Juan de las Abadesas erősséget. Campredon még sept. 24ikén is makacsul ótalmazá magát. — O'Donnell hathatós rendszabályinál fogva Cabrera nem nyomulhata Mancha tartományba. Espartero 30 zászlóaljjal Aragoniába szándékozik indulni; előbb mindazáltal Madridba menend, hol sajátkezűleg kívánja őt az aranygyapjas rendjellel díszesíteni a' királyné, ki már gyémántokkal kirakott kamrási kulesot küldte neki szerencsés hadviselése jutalmul. — Aragoniában legkegyetlenebb vérengzéseket követnek el Cabrera emberei. — A' spanyolországi költségvetés 1839re következő mennyiségeket foglal magában: összes kiadás 1,650,301,974 real, bevétel csak: 715,096,838 real, pénztári hiány 935,205,136 real; a' szárazföldi seregre 771,843,560 real kívánatlik, 's így a' rendes bevétel ezen nélkülözhetlen kiadást sem képes fődözni, a' nyilvános adósság kamatit pedig épen nem fizetheti. —

A n g l i a.

(Macaulay hadminister. Montreal a' katonai törvény alól fölmentve. Elegy.) A' M. Chronicle sept. 25iki száma Macaulay kinevezetését közli hadministerré. Seymour és Clay, titkokok lettek a' keletindiai ellenőri hivatalostályban. A' Globe szerint Clarendon l. rövididő mulva fontos hivatalt nyerend ülési joggal a' titkos tanácsban. A' nemzet bizonyosan örömmel fogadandja Macaulay kinevezetését 's Clarendont is örömet látandja fényes hivatalban. — Sept. 5iki ujjorki lapok szerint Colborne f. e. aug. 24ikén Montrealt fölmenté a' katonai törvény alól. — Brougham l. elnöksége alatt egyesület létesült, mellynek célja Londonban olvasó társulatokat 's kávéházakat alapítani napszámok számára, hol hetenkint 6 krét illedékkal mulathatnak. — Odilon-Barrot jelenleg Londonban tartózkodik, honnan a' legnevezetesebb angolgyarakat szándékozik meglátogatni. — Feargus O'Connor ellen „zendítő összeesküvés és törvénytelen csoportozás“ miatt börtönparancsot bocsátottak ki; kezeség mellett mindazáltal szabadon hagyák őt, olly föltéttel, hogy a' liverpooli legközelebbi eskütszéki ülés előtt megjelenni tartozzék. — O'Connell új köriratát az irlandi néphez kíméletlenül taglalják a' tory lapok 's leginkább azon részét törekszenek kiemelni, melly vallási tárgyakat érint. — Skóziában iszonyu szélvész dühöng, melly igen nagy károkat okoz a' különösen a' gabnatermést majd egészen semmivé tevő. — A' jamaikai gyűlés házi üléseit aug. 23ikán sept. 10ikeig elhalasztá a' nyugotindiai kormányzó. A' feketék több helyen makacsul vonakodnak dolgozni. — Rundsit Színg temetésekor 4 neje 's 7 szolgálója máglyán végzé életét. —

(A' nemzeti gyűlés eloszlott. D. Carlos utleveleket kap a' francia kormánytól.) A' nemzeti gyűlés sept. 14ikén eloszlott. O'Brien hozá az eloszlatási indítványt, 's Taylor olly hathatósan támogatót azt, hogy csak ugyan többséget szerze. — Némelly magányos levelek szerint a' francia kormány nem tartja magát jogosítva d. Carlos letartóztatására, és szabad utleveleket szándékozik neki adni. E' hír aggallatly lepi el az alkotmányosság barátit; de lihetőleg még további valasulást vár. Egyebiránt d. Carlos eltávozása Spanyolországból olly kedvező a' spanyol kereskedésre, hogy már is rendkívüli élénkséget kezdnek mutatni a' spanyol kereskedők. Mindenek fölött szükséges azonban, hogy tökéletesen tiszta erkölcsű becsületes férfira bizza most a' pénzügyi tárczát a' kormányzó királyné. Mindent kerülni kell most az alkotmányos kormányt, mit ármánykodás miatt gyanúsítólág szemére lobbantának ez előtt a' szabadság ellenségei. Alig mondhatni, hogy tulajdonképi ministerség létezik jelenleg Madridban. Alaix ministersége, mellyet Espartero tűrni látszik, alig érdemli e' nevezetet. Alaix és Espartero tetteik magokat, mintha két tulság közt evezve sem a' föllengősdieknek, sem a' mérékpártiaknak nem akarnának hódolni. E' bánásmód mind a' két pártot gyanakodóvá tevő, 's e' miatt egyik pártból sem vehet kitünő férfit segédül maga mellé Alaix, társai pedig pusztá szalmavázak. Ez tovább nem maradhat így, mert azon megvetés, mellyet a' tehetlen ministerek a' népben támasztanak, utóbb mulhatlanul magára az udvarra fogna visszahatni. A' mostani ministerek tömegesül terjesztik cortes elibe a' törvényjavaslatokat, holott olly tudatlanok, hogy egy böcsületes törvény sem származhatik tőlük. Illy férfiakat kormányon hagyni annyit tesz, mint lealjasítani az alkotmányos intézvényeket. Bár melly párt nyerjen is tulnyomó többséget, rendkívül kívánatos, hogy legjelesb férfiat emelje kormányra, mert csak úgy fogja valódílág élvezhetni a' béke gyümölcseit a' szerencsétlen Spanyolország. —

F r a n c z i a o r s z á g.

(Részletek d. Carlos utazásáról.) Paris, sept. 23dikán: „Midőn d. Carlos és családja francia földre léptek, kardjokat kére a' francia hatóság a' hgektől; ezek mindazáltal határozottan vonakodtak teljesíteni e' kívánatot, 's az illető francia tiszt önkényt elállott követelésétől. Utóbb nyilvánítá a' bayonnei alispán d. Carlosnak, hogy tovább nem maradhat Saint-Péeben, mire boszusan kérdé Carlos, vajjon fogolynak tekintik őt Franciaországban? Az alispán nem-mel válaszolt, de szükségesnek mondá távoztatá a' határszélekről. D. Carlos indulatosan mentegte magát pénziánnyal olly utazásra; de mégis meg kelle tennie; utközben jobbadán mély esönd uralkodék a' bujdosó család tagjai közt. Egy rendőrhadnagy parancsot kapa d. Carlos 's neje mellé ülésre, de Beira hgnő vonakodék kocsira ülni ez esetben, 's így az alispán elállott e' kívánattól 's a' rendőrhadnagy más kocsiban követé az utazókat. Utközben látván a' rendőrség szemfüles figyelmét mind a' mozdulatára, gnyosan em-

lité d. Carlos, milly könnyen tudá kijátszani ez őrszemeket, midőn néhány év előtt Franciaországban keresztül Spanyolországba utazott a' zendülés vezérlete átvételére. D. Carlos vörös barkót 's bajuszt visel, és arezvonalmi igen csekély elmére mutatnak. Beira hgnő areza ellenben kifejezésteljes és büszke jelentőségű, vonásin szenvedés terül el, de olly szenvedés, melly kiszokott emelni a' mindennapiasságból. Franciaországba léptekor így nyilatkozik: „Mi csak az erőszak elől vonultunk francezia földre. Espartero szuronyait nem várhattuk be.“ E' menekvés egyebiránt olly gyorsan történt, hogy a' hgnő a' testén levő öltözetnél egyebet nem vitt magával, és Bordeauxban több rendbeli öltözetneműt volt kénytelen vásárolni. D. Sebastian felszemű és az aszturiai hggel együtt igen szomorú. Midőn valaki egészségi állapotját tudakozá tőle, 's azon véleményét fejezé ki, hogy az lihetőleg tetemesül szenvedett a' folytonos hadi munkálkodások miatt, következő gnyos hangu választ kapá: „Hadi munkálkodások? Két év óta semmi befolyással nem valék azokra.“ D. Carlos annyira elszegényülve lépett ki Spanyolországból, hogy már St. Péeben 35 ezer frankyi kölcsönre szorult. Sept. 21ikén délutáni 1 órakor Bourgesba érkezék d. Carlos, hol ideiglen tartózkodni fog. E' helyen emlékezek, hogy 30 év előtt majd egészen hasonló körülmények közt érkezék oda. Itt már valamennyire nagyobb vidámságot kezdte mutatni az egész család. — Echeverria, Merino és Basilio Garcia Maziéresben várja jövendő sorsát, melly különösen az előbbi két vérengző szörnyre nézve alkalmasint nem legkedvezőbb leend. — Sept. 18ikán reggel két csapat tiszt indult meg Bayonneból Franciaország középpontja felé. —

(D. Carlos Bourgesban.) D. Carlos sept. 22ikén esti 7 órakor családostul Bourgesba érkezék. Már délutáni 2 órakor minden perczben várak megérkeztét, a' sokaság egész délután elfoglalva tartá azon utcákat, merre a' spanyol hgi családnak érkezni kelle, 's igen boszankodék, midőn már esteledni látá az időt, és még nyomát sem veheté észre az érkező családnak. E' késkedés oka leginkább onnan származott, hogy d. Carlos Chateaurouxban hosszú énekes misét hallgatott. Utjában mindenütt kíváncsisággal fogadá őt a' lakosság, de részvétet sehol nem mutatá iránta. Eleinte az érseki lakot vala szándék átadni a' hgi családnak, de utóbb megmásta szándékát a' kormány, 's a' megyeispan magányos házat bérlé ki e' célra. Bourges telve régi nemes családokkal, 's ezektől méltán lelete várni, hogy kitünő vendégszeretettel fogadják azon szerencsétlent, kit király gyanánt tisztelének, míg szerencse mosolyga rája, de e' fő nemesek hasznukra iparkodtak fordítani e' nagy szerencsétlenséget, 's lehető legnagyobb lakbért csikartak ki d. Carlos szállásáért, melly épen a' megyeház mellett áll. Külseje e' háznak igen szomorú, belseje pedig valóságos börtönhöz vagy koporsóhoz hasonlít. Az egész városban nines ennél komorabb külsejű ház 's tulajdonosa havonkint kétezer franknyi lakbért csikart ki érte, olly föltéttel, hogy azon esetre, ha d. Carlos egy hónapnál tovább találna maradni, az egész évi bért az az 24 ezer frankot, tartozzék lefizetni, 's még ezenkül a' butorzatért különösen 6 ezer frankot, összesen tehát 30 ezer frankot, holott az egész házat mindenestül alig böcsülhetni 50 ezer frankra. D. Carlos asztaláról egyik ot-tani vendégfogadós gondoskodik. Őrséget nem rendelt a' ház elibe a' hatóság. —

(A' mansi hatósági tanács föl oszlatva. Elegy.) Sept. 24iki kir. rendeletnél fogva a' mansi hatósági tanács föl van oszlatva. A' mansi zavarosság fölkomposit már elfogá a' rendőrség; az elfogás minden ellenállás nélkül ment véghez, 's a' gabnaárulást már az egész kerületben ismét rendesen gyakorolják. A' megyeispan Mamersbe sieté, hol azonnal célszerűleg rendelkezék a' esönd-föntartás iránt. Minden körülmény azon reményre jogosit, miszerint többé nem fogják azon vidéken megzavarni a' esöndet. — Buenos-ayresi levél szerint „Béranger“ francia hajó marta-leczok hatalmába került; egy francia hadi hajó mindazáltal megszabadítá, és a' kalózkodat felakasztatá, mivel kapitányuk nem tudá rendes kalózlevelet előmutatni. — Parisban sept. 24n bizonyos Batanero nevű spanyol menekvőt fogtak el, mivel nem teljesíté a' kiszabott parancsokat; ez esemény azon fonák mesére szolgált alkalmul, hogy maga d. Carlos szökött Parisba, hol fogságra vették. — A' király bizonyos Denis nevű szerencséfőnököt, a' francia hajók körül tett szives és hasznos szolgálataiért, a' böcsületrend díszjellel ajándékoza meg, mivel a' főnök semmi más jutalmat nem akart elfogadni. — Chartresben zavar történt a' piacon a' gabna rendkívüli drágasága miatt. — Nantesben leégett a' katonai laktanya, melly esemény mintegy 9 embernek került életébe; 40en pedig tetemesül megsérültek. — A' kamatváltoztatást ismét pöngetni kezdik, 's e' tárgy egye sültén a' czukorkérdéssel komoly vitákra szolgálend alkalmul a' jövő követkamrai ülésekben. —

O r o s z o r s z á g.

Galacz, sept. 8án: Odesszai hírek szerint, az itteni és sebastopoli kikötőkben legnagyobb munkásság uralkodik. Már 18 hadihajónál több gyüle itt össze, ugyanannyi apró naszáddal a' magas révből; a' délitartományokban pedig a' csapatok igen mozganak. Igen kíváncsiak tudni, mi célból történnek e' hadi mozgalmak. Rebesgetik, miszerint Ibrahim baba parancsot kapott atyjától előnyomulásra, ha sergei föntarthatása ezt követeli 's Ibrahim e' parancsot azonnal teljesíté, mert már Koniahtul csak néhány mértföldnyire van távol. Mások ellenben a' nagyhatalmakat mondják meghasonlottaknak; a' keleti kérdést illetőleg így általános háborútól rettegethni. Bár mikép álljon a' dolog, annyi bizonyos, hogy az egész orosz hadihajót, melly a' ezerkeszek ellen használtatott, visszahívák 's az már Szebastopolban horgonyoz. Ezenkül legnagyobb gyorsasággal hadiszerek beszerzésin, hadihajók vitorlakészen tartatásin iparkodnak. — Városunk napról napra szebbül, az egészségi intézet készülöben, kórház, laktanya építését már bevezék. — Konstantinápolyi hírek szerint Bukaresten keresztül, Butenieff ismételve tanácslá a' portának, hogy M. Ali-

vali viszályát minden idegen közbenjárulás nélkül egyenlítőse-
kal hasznosabb és tiszteletreméltóbb leendő; az alexandriai orosz consul se-
gélkezet fog ebben nyújtani, sőt Ruszszia a hunki rs-iskeleszii szerződés sze-
rint anyagi segítyt is kész nyújtani. Ugyane levelek szerint Chosrew ha-
talma hanyatlani kezd, főleg Halil basa armánykodási következtében, ki
a szultán anyjára s így az ifjú szultánra is nagy befolyást gyakorol. —

(Oroszországban a görög-egyesült vallás eltörlesztve.) A hamburgi
Börzenhalla következőleg nyilatkozik az Oroszországban nem régiben el-
törlesztett görög-egyesült vallás felett: „A görög-egyesült egyház azon ré-
sze a görög vallásnak, mely a pápát a kereszténység szellemi főnökének
megismeri. A ezári parancs következtében mintegy 4 millió keresztény a
pápa egyházi hatalma alul a sz. pétervári zsinaté alá kerül.“ —

Pétervári szeptember 21diki hírek szerint a borodinoi táborban
meghaltak és megsérültek száma 140; többnyire lovasok. Ujlag ismét-
lik, miszerint a ezár, legidősb fia és Paskewits tábornagy kíséretében
Odesszába utozand s onnan Besszarabiába. Kisenewben, mint mondják,
Oláhország s Moldva hospodáival és Milos hggel összejövetel tartand.

— A francia Commerce Moszkauból sept. 14érül következőleg ír: A
ezár ma este elhagyandja a tábor; fontos sürgönyök érkezének ide sz.
Pétervárról. Tegnap beszélék, hogy Clarincarde lord, angol követ, Mosz-
kauba jövend, kormányja javaslatit a keleti kérdésben kabinetünk elibe
terjesztendő. Bizonyost nem mondhatunk, annyit azonban észrevevünk,
hogy a ezár segédei a táborban mulató angolok iránt igen megelőzők va-
lának s legnagyobb tisztelettel viseltetének irántuk. —

T ö r ö k o r s z á g.

Konstantinápoly, sept. 18án: Sept. 15én tunizi corvett köte ki a
Boszpóban, mellyena tunizi dey követe érkezék, ki az új szultán iránti
hódulatot, és keleti szokás szerint, gazdag ajándékokat hozta urától.
Ugyanazon nap érkezék meg „Metternich“ ausztriai gőzösen Hafiz basa, a
szirazsi helytartó, ki a nisibi esatában a török hadserget vezérlé. (E sze-
rint tehát nem valósult azon, alexandriai levelekből merített, hír, hogy
Hafiz basa Ibrahimhoz pártolt át.) — Dilaver basa, kintabiai és karahistai
helytartót hivatalából elmozdíták s helyét Tajar basával tölték be. — A
salonichi tűz e városban 30, sőt némelyek szerint 50 millió piaster
kárt okoz; e város kereskedése majd egészen megsemmisülend, ha csak
a kormány segédkezetek nem nyújtand, mit jelen körülményekben baj-
osan teendhet. — Az angol s francia hajósergek még folyvást a dardanell-
láknál horgonyoznak, s úgy látszik, itt akarnak telelni, mi nem igen ke-
csegtető, mert ha a rosz idők bekövetkeznek, még a dardanellai bástyák
alatt sem találандnak illő biztosítást. Általánosan hiszik, hogy akkor Mar-
mora-tengerre szállandnak, mi az által is némi hitelt nyer, mert Stopford
kíséretében levő tisztek, kiknek száma közel jár a százhoz, fogadának
egymás közt, miszerint két hónap elfolyása előtt az egész hajóserggel
a szerailal szemközt fognak állomásozni. Ha ez megtörténik, úgy Orosz-
szággal szakadás keletkezik okvetlenül. Butenieff gyanítja ezt; azon
orosoz gőzösen kívül, mely őt s követségét minden órán felveendés végett
a konstantinápolyi révekben horgonyoz, levéltárát úgy rendezé el, hogy
12 óra alatt indulásra kész. Egyébiránt reményljük, ennyire nem megy
a dolog, az orosz képviselő hangja igen mérsékelt s bánásmódja olyne-
mü, mintha Ponsonby lordhoz mindinkább közeledni kívánna. Köztük az
utóbbi időkben gyakori összejövetel történt s Ponsonby lord az orosz kép-
viselőről legjobb szellemen nyilatkozik, midőn ellenben Roussin nevét
legnagyobb gyűlöléssel említi. — Ibrahim basának Koniah felé nyomu-
lási híre Konstantinápolyban vak lárma volt. Előnyomul ugyan Ibrahim,
de nem Koniah felé, hanem csupan élmezéskönnyebbités végett. —

(Hesz tábornokörnagy és Zichy-Ferraris Viktor gr. a török fővárosban.)
Konstantinápolyi sept. 25ki legújabb hírek szerint sept. 23án Hesz tábor-
nokörnagyt Zichy-Ferraris Viktor gr. alezredes kíséretében bemutatá Stür-
mer b. internuncius a magas portánál, hol Chosrew basánál udvarolt,
melly udvarlaton Rezsíd basa, külügyi minister is, jelenvolt. Sept. 25én a
beilerbeyi szerailban adott udvarlaton Hesz tábornokot Abdul Medzsíd szul-
tánnak mutaták be, mellyen az ausztriai császár szerencsekívánatát nyuj-
totta át, és szóbeli biztosítást azon barátságos érzelmek további fenmaradása
iránt, mellyekkel az ausztriai császár az elhunyt Mahmud szultán iránt
viselték, fejeze ki, mire a szultán Hesz tábornok által kijelentett bar-
rátságos szomszédi érzelmekre megismerését nyilvánította. Ez alkalommal
Stürmer b. Zichy-Ferraris grótot bemutatá a szultánnak, kitől Metternich
hg hogyan létét tudakozá s egészsége visszatérte következtében örömet
fejezé ki. A szultán Hesz tábornokot és Zichy-Ferraris gr. alezredest ke-
gyének tanúsításul Nisani-iftihar török renddel díszesíté. Az udvarlat
után beilerbeyi szerail minden szobáit megmutogatók az ausztriai vendé-
geknek a szultán parancsából. — Ismét fontos változások történtek a ma-
gas hivatalok körében; ugyanis többi közt Muzsir Nafiz basát, volt pénz-
ügyministert, Emin basa helyett, drinápolyi helytartóvá, Akif basát pedig,
volt belügyministert, nicomediai és bolui kormányzóvá nevezték ki. Nuri
efendi, statustanácsos a külügyi ministerségben, párisi követté lett, he-
lyébe pedig Rifaat beyt, ausztriai képviselőt, nevezték ki. — Sept. 22 — 23ki
éjjel Boszpóban Tsiragon és Bezsiktas között tűz ütött ki, mit azonnal el-
fojtának, csak néhány ház lőn tüzszakmány. A fővárosban az egészségi
állapot folyvást megnyugtató. —

(Times.) Bagdádi legutolsó levelek szerint e városba temérdek ide-
gen — lengyel, olasz, angol — költözék. Perzsiával nyugtalan körülmé-
nyink kényszeríték őket ez ország elhagyására s Bagdádban menedékke-
resésre. Jelenlétük Bagdád törzsökös lakosiban nem kis csudálkozást ger-
jeszte. —

A hannoverai kabinet parancsára a sept. 10ki kir. felszólítást 100 ezer
példányban nyomaták ki s osztaták szét, mit több lelkész megemlített egy-
házi beszédeben de nem a kormány szellemében. A főváros székesegy-
házában a lelkész a felszólítás felolvasása után azonnal 804. ének II. ver-
sét énekelte, melly így kezdődik: „Oh nagy nyomor, melly minket sújt!“
— Pymontban a természetvizsgálók sept. 18án tarták első közgyűléső-
ket, mellyben Merke tr. főleg kiemelé Pymontot azon szempontból, hogy
természetvizsgálók és orvosok összegyűlésire igen alkalmas hely. —

Magdeburgban aug. 27én olly vétkeket fejezték le, ki egy nap két nőt
szelősít meg erőszakkal s közülök egyiket meggyilkolá. Kerékre ítéle ugyan
őt a törvényszék, de a király fejvesztésre változtatá azt.

Hannovera, sept. 14én: Az ország több résziben politikai vizsgá-
latok történnek s gyakran igen különös okokból. Így többi közt Freuden-
thal tr. ellen azért rendelték vizsgálatot, mert „kérelmezésre“ csábítá a
népet. Cellében néhány polgár a királynak löversenyen jelenléte miatt a
tanács nevében kivilágításra szólítá fel a lakosságot. Ezek ellen is vizs-
gálatot rendelték. — Hannovera város tanácsa sept. 13ki ülésében uj-
lag küldöttséget határozott a felség elibe járulásra, azon kérelemmel, mi-
szerint Rumann felfüggesztését vonná vissza. A király ismét nem fogadá
el a küldöttséget. Schele elibe is járult küldöttség a fenebbi sérelemmel,
s más nap adott írásbeli válasza is kereken megtagadá a tanács kérelmet.
— A sept. 10iki kir. felszólítás terjesztésire rendkívüli eszközt hasz-
nálának. Sept. 15kén ugyanis minden szentegyházban az isteni szolgálat
végzetekor felolvasák a felszólítást, megemlítvén azt is, hogy ez legfelsőbb
parancs következtében történik.

Hannovera, sept. 23kán: A tanács másodrendű tisztviselőit kihall-
gatók ma törvényesen a tanács elleni vizsgálat miatt. Számos, politikai
természetű, vizsgálat van folyamatban; így többi közt Detmold ügyvéd el-
len, mert ő szerzője azon emlékiratnak, melly a tanács 2ik felterjesz-
tésével összekötötte, az 1833ki alaptörvény folytonos törvényszerűsége-
t vitatja; Böse kapitány ellen, hir szerint, mert nem-választásra izga-
tá a népet; egy itteni polgár ellen, ki a jelen körülményekre guny-
verset készíte s terjeszté. Naprul napra több hitelt nyer azon hir, mi-
szerint a RR decemberre összehivatnak; a nem képviselt testületek csak-
ugy küldenek követeket, ha a mostani országgyűlést végkép fölslat-
ják s új választások történnek.

S c h w e i z.

Sept. 29diki hírek szerint a szimploni ut egy részét összerombola
Róna folyam. A Lyon és Genf közötti közlekedés félbenszakadt, a l'Ecluse
erősség előtti híd összeomlott; helyébe repülőhidat készítenék köcsik át-
szállítása végett. A gotthardi uton sem csekélyebbek a pusztítások. Tes-
sini és urii levelek telvék hasonló leírásokkal, mint az 1834ki nagy ára-
daskor. —

Zürich, sept. 24én: A szövetségi gyűlés hosszab félbenszakasz-
tás után tegnap tartá első ülését. Zürich főhely követsége azonnal előter-
jeszté megbízó levelét, mi több követnél alkalmul szolgált a zürichi ügy-
ről körülményesen nyilatkozásra. 6½ rend közül, mellyek ellenszólalkoz-
tak, Bern s Turgau most már vonakodás nélkül teljesnek ismerék meg
a követséget. Egyedül Luzern vonakodott, fenyegető utasítást következté-
ben, megismerni azt, előre oda nyilatkozván azonban, miszerint a több-
ségnek hódoland. A solothurni, aargaui és st. galleni követek a zürichi
politica-változás felett kiönték pártmégöket s ideiglen a meg nem ismer-
rés mellett szavaztak. Bazel-vidék, a jól rendezett statusok példánya, bá
torkodék már alakjára nézve is illetlen nyilatkozvánnyal a zürichi kor-
mánytul minden jogszerű megismerést megtagadni. A többi rendek habo-
zás nélkül helybenhagyák a zürichi jelen állapotot. 16½ szózattal tehát
egy ellen megismerést határozának. — A zürichi nagytanács tagjai válas-
tását sept. 18án végzétek be; az ugynevezett radical főnökökből egyet
sem választának meg ismét; milly hamar változik a népkegy! eddig ök
bírák a canton majd minden hivatalát, most pedig a főhelyekből végkép ki-
estek. A Strausz-féle ügyben, mellyet az előbbi kormánytanács hévvel
pártolt, a lelkészek kísérteteket láttak s mindent elkövetének, hogy azon
nép által, melly 10 év előtt a radicalokat kormányra juttatá, megbuktas-
sák. — A bazel-vidéki kormánytanács april 20árul rendelményt boesátá ki,
melly szerint: 1) tilalmas zsidónak állandó tartózkodást engedni e vidék-
ben; 2) a zsidók, heti s országos vásárokat kivéve, nem tartózkodhat-
nak e vidékben. Mortier b. francia követ eziránt april 24én jegyzéket nyuj-
te be a főhely elnökének, mellyben az april 20ki rendelmény vissza-
vonatását kéri Basel-vidék részéről. —

B e l g i u m.

(A szeptemberi ünnepélyek.) Brüsszel, sept. 23án: A szeptemberi ün-
nepélyeket na kezdettük meg; nyilvános múkiállítások, isteni szolgál-
lat, löverseny, madárlövés, hangverseny s a t. tárgyai ez ünnepélynek.
100 zenész és énekes ad elő Cherubinitól gyászmisét. Igen sok idegen
vesz részt ez ünnepélyen. — A Genttől Courtraüig terjedő vasutat tegnap
avaták fel, ünnepélyesen. Két óra alatt tevék meg ez utat. Kíváncsiak
serge özönlé el a pályavonalt. —

Gabonaár: Pest, october 11kén: Tiszta buza 165, 150, 140; — Két-
szeres, 115, 110; — — Rozs 103, 100, 95; — Arpa 90,
88, 84; — Zab 64, 63, 60; — Köles —, —, —; — Kuko-
ricza 110, 100, 95; — Köles-kása; pesti m. v. garas.

Dunavizálás: Pest, octob. 10dikén 4' 11" 0" — 11dikén 4' 10" 0" —
— 12dikén 4' 10" 0" —